

Közösségi munkás – a szó legnemesebb értelmében

Beszélgetés Bálintné Siprikó Zsuzsannával,
Apátfalva alpolgármesterével

Sok évre visszanyúló, gyümölcsöző kapcsolat a miénk Apátfalvával, a közös eredmények mellett nem volt még olyan helyzet, feladat, amit ne oldottunk volna meg együtt; olyan ajánlat részünkről, az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Csongrád Megyei Irodájától, amelyet ne fogadtak volna örömmel és pozitív hozzáállással az apátfalvi önkormányzatnál, meglátva és megragadva a lehetőségeket. Bálintné Siprikó Zsuzsanna alpolgármester asszony elkötelezett közművelődési beállítottsággal maga is nagy jelentőséget tulajdonít a közösségnek, a kö-

zösségi művelődésnek, szeretett faluja érdekét tartva mindig szem előtt.

A kulturális közfoglalkoztatásban rejlő lehetőségeket is hamar felismerte Apátfalva, a Művelődési Intézet által először mintaprogramként megvalósított közfoglalkoztatásban elsők között lettek partnereink. Az eddigi elindított öt kulturális közfoglalkoztatási programban az Intézet munkáltatásában és szakmai irányítása mellett több helyi lakos tudott aktívan bekapcsolódni a település életébe közösségi munkásként és koordinátorként is.

Dohorné Kostyál Zsuzsanna: *Zsuzsa, emlékszel arra, amikor először merült fel a lehetőség a bekapcsolódásra a kulturális közfoglalkoztatásba, miért ragadtátok meg az alkalmat?*

Bálintné Siprikó Zsuzsanna: 2014 őszén az önkormányzati választások után kerültem hivatalosan kapcsolatba először a kulturális közfoglalkoztatással. Úgy éreztem, végre egy égető hiányt pótolta a kormány a kultúra területén. Örültem

annak, hogy a képzett, de valamilyen okból elhelyezkedni nem tudó, de szorgalmas embereknek jobb lehetősége lehet a közfoglalkoztatás keretein belül, valamint a közművelődéssel foglalkozó intézmények munkatársi segítséget kaphatnak. Így számomra, és önkormányzatunknak teljesen természetes volt, hogy megragadjuk a kulturális közfoglalkoztatás lehetőségét minden évben, hogy a tehetséges apátfalviaknak ilyen módon segíthessünk, és intézményeink – elsősorban a Faluház – megfelelő munkatársakat kaphassanak a feladataik ellátásához. Nem hallgathatom el személyes érintettségemet a közfoglalkoztatás területén. Alig tíz éve, kisgyermekes anyukaként én is a közfoglalkoztatottak kenyerét ettem, személyes tapasztalatokat gyűjtöttem.

D. K. Zs.: *Kulturális közfoglalkoztatott munkatársaink közül többen sikeresen elhelyezkedtek, az egyik, korábban közösségi munkásként dolgozó kolléga pedig a helyi IKSZT vezetője lett. Hogyan derült ki, hogy alkalmas a feladatra?*

Langó Csaba munka közben

B. S. Zs.: Pontosan a kulturális közfoglalkoztatás során derült ki, hogy egy apátfalvi fiatalember, Langó Csaba nemcsak végzettségében bír megfelelő jogosítvánnyal a Faluház közművelődési feladatainak ellátására, de egész személyiségében kiválóan alkalmas rá. Bár szakmai tapasztalat nélkül kezdte meg a Faluházban a munkát, de a sok pörgős feladat kihívása, a kicsi, de támogató munkatársi kollektíva és – talán nem vagyok szerénytelen – jómagam szakmai támogatása mellett egyre magabiztosabb tudásra tesz szert. Igyekszem minél több szakmai ismerettel és tapasztalattal felvértezni a kultúra számunkra elérhető legtöbb szegmensében. A mindennapi közművelődési feladatok mellett a közösségépítés, az értéktári munka, a helyi sajtó segítése, pályázati részvétel, fiatalok és idősek szervezeteinek támogatása, amatőr művészeti csoportjaink támogatása a legfontosabb feladatai.

D. K. Zs.: *Milyen programokba tudott Csaba bekapcsolódni a kulturális közfoglalkoztatásban?*

B. S. Zs.: Már a kulturális közfoglalkoztatás keretein belül teljes képet kapott az apátfalvi közművelődés fő irányvonaláról. Minden fontos programban volt feladata, ahogyan a többi közfoglalkoztatott kollégának is, hiszen kis település vagyunk, nagyon kevés közalkalmazott munkatárssal. Mindenkire szükség van, különösen igaz ez nagyobb rendezvényeknél. A fel-

adatok megosztásánál mindig figyelembe vesszük, hogy melyik munkatársnak mihez van jobban affinitása, tehetsége. Igyekszünk mindig az erősségeket aktivizálni a munkában.

D. K. Zs.: *Csaba történelemtanár végzettségű, maga is fiatal ember. A helyi fiatalokkal jó kapcsolatban van, elfogadják, szeretik, hallgatnak rá. Ez nagy érték a közösségi művelődésben, gondolom, te is így látod.*

B. S. Zs.: Természetesen, de nem csak a fiatalok fogadják el. Jól megtalálja a hangot az idősebb generációkkal is. Emellett kiváló kommunikációs képességgel bír, teljes hitelességgel tudja képviselni a Faluházunk szellemiségét a lakosság és a külső partnerek felé is.

D. K. Zs.: *Lassan három éve, hogy Apátfalván megkezdte működését az Ifjúsági Klub. A Művelődési Intézet Csongrád Megyei Irodája is részese lehetett az új kezdeményezés létrejöttének. Irodánk munkatársa, Szaitz Évi szíviügye az ifjúsági közösségek fejlesztése, az általa és az iroda többi munkatársa által megszervezett és megvalósított mártélyi ifjúsági tábor az apátfalviakat is inspirálta: tábort szervezett az ifjklub Apátfalván. Ezt az önkormányzat is fontosnak tartotta, támogatták a fiatalokat a megvalósításban, igaz?*

B. S. Zs.: Így van, az Ifjúsági Klub idén már második alkalommal rendezte meg a tábort. Azt

gondolom, csodálatos dolog, hogy a mi fiataljaink – akik még maguk sem felnőttek – tábort szerveznek a fiatalabbaknak. 11 szorgos klubtag szervező munkája eredményeként egy hétig 25 gyerek táborozott, és töltötte vidáman, értelmesen a szünidőt.

Alapvetően ez a talpraesettség jellemzi minden tevékenységüket, legyen az saját program, vagy egy-egy önkormányzati kulturális esemény segítése. Mert nem csak az önkormányzat segíti a fiatalokat, hanem a fiatalok is a mi munkánkat. Nem tudok olyan programot, amiben, ha segítséget kérünk a fiataloktól, ne kapnánk meg, legyen az kézműves program, nagy rendezvények segítése stb.

D. K. Zs.: *Példaértékű, ahogy Apátfalván a fiatalok és a település vezetése között a párbeszéd működik, ahogy az is, hogy a helyi fiatalok a művelődési házat, az IKSZT-t magukénak érzik, használják, óvják, és aktívan részt vesznek a programok szervezésében, lebonyolításában.*

B. S. Zs.: Igen, azt hiszem jó úton haladunk a minél erősebb közösségek építésében, valamint önszerveződésük támogatásában. Ennek egyik jó példája az Apátfalvi Ifjúsági Klub. Annak külön örülök, hogy a Faluházat szeretik, oda „hazajárnak”.

D. K. Zs.: *Az Ifjúsági Klub működésének következő fontos állomása volt, hogy csatlakozott a Művelődési Intézet „Közösségi mozi és médiaműhely” országos programjához. Filmes szakember mentorálásával készült el egy film, a Só, amely egy hosszú alkotófolyamat során kovácsolta még inkább össze a helyi fiatalokat. Először egy tapasztalati tanulási programra jutottak el a fiatalok az etyeki filmstúdióba, majd az elkészült filmet a Fringe fesztiválra is benevez-*

ték, és a klub tagjai részt vettek a seregszeglén. Itt öröm volt megtapasztalni, hogy mennyire büszkék közösségükre, falujukra, és milyen összetartóak.

B. S. Zs.: Örülök, hogy ezt mondod Zsuzsi. Boldog vagyok, hogy az ifúság büszkén képviselt minket, a falut, ahonnan származunk. Szeretném, ha Apátfalván egyre több lokálpatrióta lakos lenne. Sajnos a középkorú generáció egy részének még mindig csak egy lakhely Apátfalva, nem a számtalan értékben gazdag szülőföld, amire büszkék lehetünk. Remélem, idővel ebben is történik elmozdulás pozitív irányba, hiszen pontosan ez a középkorú réteg az, aki a legtöbbet tehetne Apátfalva közösségéért. Ennek kapcsán gyakran motoszkál a fejemben J. F. Kennedy mondanása: „Ne azt kérdezd, mit tud érteni tenni a hazád, inkább azt, hogy te mit tudsz tenni a hazáért.” Szép lenne, ha e gondolat mentén élnék minél többen.

D. K. Zs.: Apátfalván mindig is fontos volt a helyi hagyományok őrzése és továbbörökítése. Régóta működik a települési értéktár, több olyan elemmel,

amelyek országos szinten is figyelemre méltó: mint pl. az apátfalvi fehérhímzés, a helytörténeti kiadványsorozat – a Bibic könyvek, az apátfalvi népzene stb. Emlékszem, népművelői hivatásom első pillanatától kezdve nem tudtam úgy népzenei minősítő versenyt szervezni a megyében, hogy az apátfalviak ne lettek volna jelen. Fazekas Pista bácsi, Mátó Mátyás és a többiek rám is hatással voltak, s nemcsak azért mert néprajzos vagyok... Úgy vettem észre, személy szerint Neked kiemelten fontos a helyi értékek őrzése.

B. S. Zs.: Valóban nagyon fontosnak érzem, de nem magamért, nem öncélúan. Én sem mindig jártam a kulturális munka közelében, teljesen átlagos lakos átlagos szemléletével rendelkeztem. Bár Apátfalván nőttem fel, a hagyomány a mindennapi életünk része volt valamilyen szinten, még az én gyermekkoromban is. Inkább természetesek voltak a körülöttem lévő szokások és dolgok, mint fontosak. Aztán úgy adta az életem, hogy a munkám megtanított olyan értékek tisztelésére, mint a közösség, a hagyomány és a kulturális örökség. Ezzel együtt járt ezek szeretete és tisztelete is, és a büszkeség, hogy mindennek a gazdagságnak

magam is örököse vagyok. Ilyen háttérrel, indítással kezdtem el a tanulmányaimat, már felnőtt fejjel. Előbb művelődésszervező, majd kulturális mediátor végzettséget szereztem. Ma az így szerzett elméleti és tapasztalati tudást jól tudom hasznosítani a munkám során.

Visszatérve az értékeink gondolatmenetére: igen, Apátfalva nagyon gazdag szellemi és anyagi kultúrával rendelkezik. Sajnos sok minden megfakult az utóbbi 20-30 évben, de őrizzük, amit lehet, mentjük, ami menthető. Ilyenkor mindig elmondom, hogy bár évtizedekkel hamarabb megszületett volna az értéktárak ötlete! Mennyi mindenünk megmaradhatott volna a települési emlékezetben! Szerencsére van egy nagyon jól működő értéktár bizottságunk, aminek igazán nagyszerű elnöke van. Ma már 38 érték van az értéktárunkban, a munka folyamatosan halad, egyre gyarapodik az összegyűjtött emlékeink száma.

Úgy vélem, minden önkormányzatnak kiemelkedően fontos feladatának kellene lennie a kulturális értékek őrzése, átörökítése az utókornak. A jelenben, a múltban és a jövőben működő önkormányzatok mindegyikének. Sajnos más, praktikusnak vélt célok és eredmények hajszolása gyakran a kevésbé fontos kategóriába számúzi a kultúrát, de nekünk, vezetőknek, kulturális területen tevékenykedő embereknek meg kell találnunk azt a módot, amellyel meg tudjuk őrizni ezt a lángot.

D. K. Zs.: A fehér hímzéses viseletet már rajtad is láttam korábban, megindítóan őszinte és figyelemfelkeltő volt, hogy a település vezető asszonya a fehérhímzést viselte, amely egyszerre volt ősi és modern, elegáns és stílusos.

B. S. Zs.: Igen, van egy fehér hímzéses lányblúzom, saját moogrammal. Csak nagyon kivételes

Az apátfalvi ifúsági klub tagjai a Bilea-tónál Erdélyben

Gasztronómiai fesztivál

alkalmakkor viselem, mint például az erdélyi testvértelepülésünknel tett látogatás gálaműsorán, vagy amikor a Jászágba látogattam a Jászok Világtalálkozójára, és Apátfalvát képviseltem. Úgy érzem, ha ezt a blúzt viselem, kifejezem tiszteletem az emberek, az alkalom vagy a hely iránt, és büszkén vállalom apátfalvi mivoltomat. Azt hiszem, ilyenkor vagyok igazán ünneplőben, semmilyen elegáns ruha nem adja meg azt a felemelő érzést számomra, mint az apátfalvi blúz viselete.

D. K. Zs.: A közösségi élet egyik fontos eleme lehet a helyi amatőr színjátszás, ami szintén megtalálható Apátfalván. Korábban, a Csongrád megyei és vajdasági amatőr színjátszók találkozójára, Csanádpalotára meghívtuk az apátfalvi Pódium Színpadot, ahol nagy közönségsikert arattak a komédiájukkal. A rövidesen útjára induló Pajtaszínház programra is az apátfalvi közösséget hívjuk partnerül; épp a minap beszéltem a csoport egyik tagjával, nagyon lelkesek. Bízunk benne, hogy ez a program is gazdagítani, lelkében erősíteni tudja a helyi közösséget a közös alkotómunkával. Várják már a programot?

B. S. Zs.: Nagyon boldogok voltunk és büszkék, amikor megtudtuk a csoport vezetőjétől, Monoki Marianntól, hogy milyen megtiszteltetésben van

része az apátfalvi színjátszó csoportnak. A tagok már nagy izgalommal várják a próbákat és a januári fellépést a Nemzeti Színházban. Szívvel drukkolunk nekik, hogy a lehető legjobb formájukat hozhassák, és, hogy életre szóló szép és dicső élményben legyen részük.

D. K. Zs.: Mi az, amiben most épp benne vagytok, mire készültök mostanában Apátfalván?

B. S. Zs.: Legközelebbi nagy lélegzetvételű feladatunk a III. Gasztronómiai Fesztivál lesz. A fesztivál ötlete még közművelődési munkatársként körvonalazó-

dott bennem. Szerettem volna egy olyan rendezvényt, ahol az apátfalvi gasztrokultúrát elevenítjük fel, mutatjuk be és adjuk tovább, annak érdekében, hogy ne vesszenek ki, sőt, kerüljenek vissza a mindennapokba a tradicionális apátfalvi ételek. Ebbe a programba sikerült bevonni a cigány és a román nemzetiségi önkormányzatot is. Így a településen jelen lévő két nemzetiiség is bemutatja jellegzetes ételeit. Mindenki megkóstolhat mindent. Jó látni, hogy hosszú sorok állnak a cigány nemzetiségi önkormányzat üstjeinél, hogy a nem cigány lakosok megkóstolják a szármát és a bodagot, vagy a paradicsomos káposztát hússal. Úgy vélem, ilyenkor „falak omlanak le”. Bár csak egy bő félnapos rendezvényről van szó, de összetett a megszervezése, rengeteg részletre kell odafigyelni, sok ember dolgozik érte, zömében önkéntesek. 2016-ban több mint száz fő volt, aki valamilyen módon segítette a rendezvény megvalósulását! Másik fontos feladatunk egy TOP-os pályázat, ez a helyi identitás és kohézió erősítéséről szól. Amennyiben nyertes lesz a pályázatunk, tovább tudjuk fejleszteni az eddigi tevékenységünket.

BÁLINTNÉ SIPRIKÓ ZSUZSANNA születése óta Apátfalván él, egy 16 éves gyermek édesanyja. 26 éve házas. Makón, a József Attila Gimnáziumban érettségizett, ezt követően OKJ-s vizsgákat, akkreditált felnőttképzési tanfolyamokat végzett, nyelvvizsgázott. Közben apátfalvi intézményeknél dolgozott, óvodában, polgármesteri hivatalban, iskolában, végül a Faluházban kötött ki, közfoglalkoztatottként. Később tagintézmény vezető lett, majd a hét szakfeladatot is ellátó, összevont intézmény megbízott vezetője. Közben települési képviselőnek választották és a főiskolai, majd egyetemi tanulmányait is megkezdte. Jelenleg második ciklusban képviselő és alpolgármester.

LANGÓ CSABA kulturális menedzser és történelem szakos tanári végzettségét a Szege-di Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karán szerezte. 2015 márciusában kapcsolódott be a helyi művelődési ház munkájába, mint a Nemzeti Művelődési Intézet közösségi munkás munkatársa. Hamar belekóstolt a különböző rendezvények szervezésébe és megvalósításába. Az Ifjúsági Klubbal is innen datálja kapcsolatát. 2016. január 1-től, mint a Faluház (IKSZT) vezetője tevékenykedik. Munkakörébe tartozik, a napi munkafolyamatok mellett, a különböző szakkörök, csoportok támogatása és segítése, rendezvények lebonyolítása, pályázatokban való közreműködés. Emellett a Települési Értéktár Bizottságnak is tagja, valamint a helyi sajtóban is jelennek meg cikkei a különböző önkormányzati és faluházi rendezvényekről. Vallja, hogy kollégái segítségével – akik közül többen is közösségi munkások – nem tudná munkáját így ellátni, a rendezvényeket lebonyolítani.

DOHORNÉ KOSTYÁL ZSUZSANNA közművelődési szakember és néprajz szakos bölcsész, több mint 16 éve dolgozik a Csongrád megyei közművelődési módszertan területén, 2013 januárjától négy éven át a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád Megyei Irodájának vezetője, ezt követően az NMI Művelődési Intézet Nkft módszertani referense.